

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

A7-0309/2012

11. 10. 2012

DOPORUČENÍ

k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Úmluvy o potravinové pomoci jménem Evropské unie
(12267/2012 – C7-0210/2012 – 2012/0183(NLE))

Výbor pro rozvoj

Zpravodaj: Nirj Deva

Vysvětlivky

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup (první čtení)
- ***II Řádný legislativní postup (druhé čtení)
- ***III Řádný legislativní postup (třetí čtení)

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu.)

OBSAH

	Strana
NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	5
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	6
VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU	10

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

**o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Úmluvy o potravinové pomoci jménem Evropské unie
(12267/2012 – C7-0210/2012 – 2012/0183(NLE))**

(Souhlas)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (12267/2012),
 - s ohledem na Úmluvu o potravinové pomoci (připojenou k návrhu rozhodnutí Rady),
 - s ohledem na žádost o souhlas, kterou předložila Rada v souladu s čl. 214 odst. 4 a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie (C7-0210/2012),
 - s ohledem na článek 81 a čl. 90 odst. 7 jednacího řádu,
 - s ohledem na doporučení Výboru pro rozvoj (A7-0309/2012),
1. uděluje svůj souhlas s uzavřením úmluvy;
 2. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Evropský parlament je žádán, aby udělil svůj souhlas s návrhem rozhodnutí Rady o uzavření Úmluvy o potravinové pomoci (dále jen „úmluva z roku 2012“) jménem Evropské unie.

K obsahu úmluvy jako takovému není možné předkládat žádné pozměňující návrhy. Souhlas se týká pouze rozhodnutí Rady o uzavření úmluvy a uložení ratifikační listiny podle článku 12 úmluvy na generálním sekretariátu Organizace spojených národů.

Poznámky:

Hlad a nedostatečné zabezpečení potravinami zůstávají celosvětovými problémy. Zatímco se v posledních deseti letech podařilo dosáhnout značného pokroku na mnoha frontách, pokrok k lepšímu, co se týče hladu a podvýživy, zůstává zatvrzele pomalý. Odhaduje se, že v roce 2010 nemělo dostatek potravin 925 milionů lidí, tj. 13,6 % světové populace, a to navzdory tomu, že v několika regionech došlo ke snížení příjmové chudoby. 98 % podvyživených na světě žije v rozvojových zemích.¹ 60 % z nich jsou ženy.² Podvýživa je hlavní příčinou více než třetiny veškerých dětských úmrtí, přibližně 2,6 milionu úmrtí ročně. Téměř jedno z pěti dětí mladších pěti let v rozvojovém světě má podváhu. Dlouhodobá podvýživa zapříčiňuje, že miliony dětí trpí zpomalením růstu (nedostatečnou výškou pro daný věk), což způsobuje, že jsou vystaveny riziku sníženého kognitivního a fyzického vývoje.³ Celosvětově také stoupá počet osob postižených katastrofami, včetně těch katastrof, jež byly způsobeny změnou klimatu.

Úmluva z roku 2012 je plně v souladu s pokračujícím úsilím EU o přispění ke zmírnění chudoby a globálnímu vymýcení hladu v rámci rozvojových cílů tisíciletí. Je zřejmé, že potřeba mezinárodního a právně závazného rámce, který definuje poskytování potravinové pomoci rozvojovým zemím a stanovuje v této oblasti závazky a nástroje, stále přetrvává.

Zpravodaj se domnívá, že změny, které byly provedeny oproti Úmluvě o potravinové pomoci z roku 1999, znamenají zásadní pokrok vpřed a že uzavření úmluvy z roku 2012 je třeba uvítat. Navrhuje proto, aby Parlament svůj souhlas udělil.

Cíle úmluvy z roku 2012 a zásady potravinové pomoci

Evropský parlament se plně hlásí k cílům úmluvy z roku 2012 a k zásadám potravinové pomoci, jak jsou popsány v člancích 1 a 2 této úmluvy. Domnívá se, že EU bude moci díky této úmluvě usilovat o plnění svých cílů politiky v oblasti humanitární pomoci na mezinárodní úrovni, jak stanoví čl. 214 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu se svou politikou humanitární potravinové pomoci. Evropský parlament je toho názoru, že úmluva z roku 2012 EU umožní, aby zajistila, že bude zavedena ta nejefektivnější a nejučinnější

1 Tisková zpráva Organizace OSN pro výživu a zemědělství, září 2010.

<http://www.fao.org/docrep/012/al390e/al390e00.pdf>

2 Posílení úsilí o vymýcení hladu, Hospodářská a sociální rada OSN, 2007.

<http://documents.wfp.org/stellent/groups/public/documents/communications/wfp224568.pdf>

3 Zpráva o rozvojových cílech tisíciletí za rok 2012.

<http://unstats.un.org/unsd/mdg/Resources/Static/Products/Progress2012/English2012.pdf>

potravinová pomoc odpovídající potravinovým a nutričním potřebám těch nejzranitelnějších skupin a vycházející z objektivně stanovených potřeb, citlivá k místním souvislostem, plně dodržující základní zásady humanitární pomoci a splňující závazky WTO.

Evropský parlament přisuzuje nejvyšší důležitost tomu, aby všechny smluvní strany úmluvy z roku 2012 plně dodržovaly zásady a osvědčené postupy řádného humanitárního dárcovství podepsané dne 17. června 2003 ve Stockholmu. Připomíná také závazky dárcovských a přijímajících zemí ke zlepšení účinnosti rozvojové pomoci uplatňováním zásad Pařížské deklarace o účinnosti pomoci přijaté Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) v roce 2005.

Hlavní rozdíly mezi úmluvou z roku 2012 a 1999

Podle důvodové zprávy Komise a diskuzí s úředníky Komise se úmluva z roku 2012 liší od úmluvy z roku 1999 především v následujících bodech:

- Evropský parlament uznává klíčovou úlohu, kterou EU hraje při prosazování posunu od podpůrného nástroje humanitární politiky zaměřeného na dárce (zbavení se nadbytečných zásob potravin) k nástroji orientovanému na příjemce. To znamená **posun od přístupu zaměřeného na produkty k pestřejší kombinaci nástrojů, jež vychází z potřeb a je přizpůsobena místním podmínkám**. Co je však důležité, seznam způsobilých činností pro splnění minimálního ročního závazku smluvní strany podle úmluvy z roku 2012 byl rozšířen (článek 4 a jednací řád¹) a kromě naturálií zahrnuje rovněž převody hotovosti, kupóny a nutriční intervence, zejména léčebnou a doplňkovou výživu, obohacování potravin a mikroživiny.
- Úmluva z roku 2012 uznává, jak je důležité připravovat již od počátku půdu pro dlouhodobější řešení pomocí činností, které **usnadňují přechod od pomoci k programům rehabilitace a obnovy**, mimo jiné posílením místní produkce a zdrojů obživy s cílem zabránit dlouhodobé závislosti na pomoci. Za tímto účelem byl seznam způsobilých produktů rozšířen o omezený počet produktů, které nepřispívají pouze k uspokojení potravinových potřeb, ale rovněž k ochraně zdrojů obživy v mimořádných situacích a v situacích rychlé obnovy, jako je poskytování osiva, základních zemědělských a rybářských nástrojů a dobytka pro mléko i spotřebu.
- Úmluva z roku 2012 klade zesílený důraz na diskuzi, výměnu informací a sdílení osvědčených postupů mezi smluvními stranami úmluvy a stanoví odpovídající nástroje pro sledování a hodnocení. To by mělo výboru umožnit, aby se stal **aktivnějším fórem pro koordinaci dárců a vzájemné učení** o politice a praxi potravinové pomoci.
- Úmluva z roku 2012 si klade za cíl **větší transparentnost a otevřenost** vůči dalším zúčastněným stranám, které mohou být přizvány k účasti na formálních

¹ Návrh jednacího a prováděcího řádu ze dne 25. dubna 2012. Jednací a prováděcí řád k Úmluvě o potravinové pomoci z roku 2012 má být schválen na prvním zasedání nového Výboru pro potravinovou pomoc.

zasedáních i neformálních setkáních Výboru potravinové pomoci a se kterými smluvní strany vedou pravidelné konzultace. Mají být zřízeny veřejně přístupné webové stránky, jejichž výslovným cílem má být usnadnění sdílení informací se zúčastněnými stranami. Zveřejnění minimálních ročních závazků stran, výroční zprávy výboru a dat, míst konání a záznamů shrnutí ze zasedání výboru usnadní větší externí odpovědnost a zúčastněným stranám umožní sledovat činnost dárců. Výroční zpráva výboru bude zahrnovat shrnutí výročních zpráv všech smluvních stran. Jednotlivé výroční zprávy smluvních stran však veřejné nejsou.

- Smlouva se uzavírá ne **neomezenou dobu** a vstoupit v platnost má dne 1. ledna 2013, pokud ji do 30. listopadu 2012 ratifikuje pět smluvních stran. Úmluva z roku 1999, jejíž platnost vypršela dne 30. června 2012, byla původně uzavřena na dobu 3 let a následně pětkrát prodloužena. Smluvní strana může kdykoli po vstupu této úmluvy v platnost navrhnout posouzení jejího významu či její změnu.

Zůstává několik bodů, které by podle zpravodajova názoru měly být přehodnoceny a zlepšeny, ať již v průběhu provádění úmluvy, nebo v rámci jejího budoucího přezkumu:

- Úmluva z roku 2012 bohužel stále smluvním stranám umožňuje, aby svůj minimální roční závazek potravinové pomoci vyjádřily ve formě hodnoty, kvantity nebo kombinace obou. Ačkoli je EU zastáncem závazků ve formě hodnoty, dá se očekávat, že mnoho důležitých dárců bude své závazky i nadále vyjadřovat především ve formě kvantity (ekvivalence obilí). Tito dárci pak budou motivováni k tomu, aby odložili dodávku, pokud stoupnou ceny potravin, a ačkoli není korelace mezi cenami potravin a humanitární situací automatická, může na osoby postižené mimořádnými situacemi přenést riziko spojené s cenami potravin. Cílem musí i nadále zůstat přechod k systému, v němž by byly **závazky všech smluvních stran plně vyjádřeny ve formě hodnoty** a indexovány ke světovým cenám potravin.
- Stejně jako úmluva z roku 1999, i úmluva z roku 2012 smluvním stranám umožňuje, aby až 20 % své potravinové pomoci dostaly ve formě prodeje nebo úvěru. EU musí i nadále **důrazně obhajovat modernizovaný přístup k potravinové pomoci založený zcela na formě daru** spíše než na prodeji nebo úvěru. Střednědobým cílem musí být dostat podíl potravinové pomoci poskytnuté ve formě daru až na 100 %.
- Evropský parlament bere na vědomí závazek smluvních stran, jímž je zajistit, aby jejich pomoc neměla škodlivý vliv na běžné způsoby výroby a obchodu. EP trvá na tom, že **dopady potravinové pomoci na místní produkci potravin a potravinové trhy musí být pečlivě sledovány a řádně zohledňovány** při rozhodování o nejefektivnějších a nejúčinnějších prostředcích pomoci, stejně jako během provádění.
- Evropský parlament EU vybízí, aby výbor směřovala k **větší koordinaci s dlouhodobějším úsilím o zlepšování zemědělské produktivity a zdrojů**

obživy venkovského obyvatelstva. Uvnitř EU je nutné hledat synergie s širší škálou rozvojových nástrojů EU, zejména s tematickým programem zajišťování potravin v rámci finančního nástroje pro rozvojovou spolupráci (DCI) s cílem podpořit dlouhodobá řešení v oblasti zajišťování potravin a výživy. Externě by výbor mohl posílit své vztahy s jinými aktéry v oblasti zajišťování potravin, jako jsou Výbor pro celosvětové zajišťování potravin a Uskupení pro celosvětové zajišťování potravin.

- Za velmi pozitivní považuje Evropský parlament skutečnost, že do jednání o úmluvě z roku 2012 byl již zapojen omezený počet potenciálních nových členů. EP vybízí EU, aby aktivně usilovala o co největší možné **rozšíření členů Úmluvy o potravinové pomoci**, aniž by došlo k ústupkům z cílů a základních zásad této úmluvy. EP dále smluvní strany vyzývá, aby vytvořily mechanismus, který by umožnil **aktivní zapojení zástupců zemí postižených mimořádnými situacemi**, jenž by byl prostředkem ke zvýšení legitimity této úmluvy.
- Z hlediska viditelnosti EU coby aktéra na humanitární scéně je politováníhodné, že nebude učiněn **žádný společný minimální roční závazek EU**, jež by zahrnoval příspěvky od EU i členských států. Ačkoli platí, že se jednotlivé členské státy mohou stát smluvními stranami úmluvy samy za sebe a jako takové se účastnit setkání výboru, Evropský parlament na EU a členské státy apeluje, aby své postoje pokud možno před setkáními výboru koordinovaly a vystupovaly na nich jednotně.

Evropský parlament EU vyzývá, aby v souladu s článkem 5 úmluvy přijala ambiciózní minimální roční závazek pro rok 2013 a aby své roční závazky řádně plnila.

Na závěr žádá Evropský parlament Komisi, aby jej plně informovala o provádění úmluvy ze strany EU a členských států, jež jsou jejími smluvními stranami, a to mimo jiné předáváním jejich výročních zpráv a podáváním pravidelných hlášení Výboru pro rozvoj, jež se budou týkat provádění úmluvy a jednání výboru, zejména v případě budoucího přezkumu úmluvy.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	9.10.2012
Výsledek konečného hlasování	+ : 20 - : 0 0 : 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Thijs Berman, Ricardo Cortés Lastra, Leonidas Donskis, Catherine Grèze, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Jean Roatta, Michèle Striffler, Alf Svensson, Eleni Theoharous, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Patrizia Toia